

Onderwerp Motie kaders bewonersparticipatie Next City

Steller Alfred Kazemier

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 050-3678251

Bijlage(n) 1

Ons kenmerk 5923042

Datum 21-09-2016

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

Groningen groeit. Dat zorgt voor economische dynamiek en druk op de woningmarkt. Na jaren van stagnatie is de vraag naar passende woonruimte in Groningen explosief gestegen. De groei van de stad, de stedelijke ontwikkeling, krijgt vorm door gebiedsontwikkeling, nieuwbouw en transformatie. Dat gebeurt aan de randen van de stad, in Meerstad, Ter Borch en in Reitdiep, maar ook door inbreiding en transformatie, in het Ebbingekwartier, Paddepoel, de Oosterhamrikzone, de Eemskanaalzone en de Reitdiepzone, langs de Friesestraatweg. En in de toekomst mogelijk op het Suikerunieterrein.

Uw raad heeft op 6 juli 2016 de motie "Next City: een nieuw kader voor het betrekken van omwonenden" aangenomen. In de motie roept u ons college op in gesprek te gaan met raad en stad over hoe omwonenden beter betrokken kunnen worden bij ruimtelijke ontwikkelingen in hun leefomgeving. Deze brief zien we als start van de uitwerking van deze motie en opmaat voor een discussie hierover met de stad.

Kaders

Wij faciliteren de groei door middel van kaders. Die zijn met raadsbesluiten vastgelegd in bijna 100 bestemmingsplannen voor wijken en buurten waarin exact staat aangegeven welke functies worden voorzien op adresniveau. Daarnaast zijn er kaders voor de uiterlijke verschijningsvorm van de gebouwde omgeving (welstand), voor het behoud van ons erfgoed, voor het waterbeheer, de ondergrond, de bomen, parkeerplaatsen, energie en openbare ruimte. Want we gaan in Groningen niet over een nacht ijs. We gaan uiterst zorgvuldig om met onze woon- en leefomgeving.

Onze beleidsmatige keuzes leggen we vast in ons woningbouwprogramma, een meerjarenprogramma die we jaarlijks in samenspraak met de raad en onze partners herijken. Op een hoger schaalniveau leggen we onze koers voor de langere termijn vast in structuurvisies en beleidsnota's. Zo hebben we deze collegeperiode een Fietsstrategie, Woonvisie en Binnenstadvisie vastgesteld. En volgen er nog de visies op het water en parkeren.

Omgevingswet

In het kader van de invoering van de Omgevingswet per 2019 wordt elke gemeente in Nederland verplicht om een integrale omgevingsvisie te maken waarin de koers voor de stad van morgen en overmorgen wordt beschreven en bepaald. The Next City is ons proces om samen met de stad tot een omgevingsvisie te komen. De Omgevingswet maakt dat het stellen van kaders vooraf nog belangrijker wordt. Dat vraagt ook van uw raad aan de voorkant meer, ook al omdat de invloed bij concrete plannen mogelijk minder wordt.

Overigens wordt de omgevingswet mogelijk uitgesteld tot 2020 dus we zullen het nog een poos met de huidige moeten doen, maar kunnen alvast wel gaan experimenteren.

Keerzijde

Groei heeft ook een keerzijde. Het wordt steeds drukker in Groningen. De leefbaarheid in de bestaande stad komt in de knel. Dat merken we op straat, in de binnenstad en op de wegen, maar ook door de toenemende druk op de woningmarkt. Het aanbod houdt de vraag niet altijd bij. De campagne 'Bouwjong' (2010) was een antwoord op de groeiende vraag naar jongerenwoningen. De woningbouwmanifestaties 'Intense Stad' (2004), 'Intense Laagbouw' (2008) en heel recent 'Wonen in Stadshart' (2016) zijn studies en verkenningen naar kansrijke plekken voor groei en verdichting in de stad.

Bouwjong werpt anno 2016 nog steeds zijn vruchten af. De druk op de bestaande woningvoorraad is gelukkig afgenomen. Binnenkort verwelkomen we de 3500ste jongereneenheid en er staan nog meer eenheden op stapel in de Reitdiepzone, Paddepoel en de Oosterhamrikzone. Met de manifestatie 'Wonen in Stadshart' geven we nu een impuls aan bijzondere plekken in de binnenstad waar we samen met de markt verkennen waar en hoe we nieuwe doelgroepen kunnen huisvesten.

Op ambitie- en programmaniveau boeken we dus resultaten, maar op adresniveau leiden initiatieven en individuele bouw- of transformatieplannen tot veel discussie, niet zelden tot in de gemeenteraad. Uw raad heeft ons verzocht om in het kader van The Next City opnieuw na te denken over de manier waarop we onze bewoners en belanghebbenden actief betrekken bij veranderingen in hun leefomgeving (zie motie in de bijlage). Ons huidige instrumentarium – van bewonersbrieven en informatieavonden tot de formele inspraak – is zorgvuldig vastgelegd in verordeningen en convenanten. Maar gereguleerde bewonersparticipatie is niet langer een waarborg voor draagvlak en acceptatie.

Rol initiatiefnemer

Om die reden hebben wij het afgelopen jaar ingrijpende veranderingen doorgevoerd in de manier waarop wij ontwikkelaars en initiatiefnemers faciliteren. Bestemmingsplannen -en in de toekomst het Omgevingsplan- zijn zoals gezegd leidend voor ons handelen. Maar we hanteren deze kaders strakker dan tevoren. Zo werken wij als gemeente pas mee aan vrijstellingen of wijziging van bestemmingsplannen als de aanvrager kan aantonen dat hij voldoende draagvlak heeft verworven in de buurt voor zijn plan. Daarin hebben wij als gemeente een regisserende rol. We voeren niet langer het woord namens een ontwikkelaar of initiatiefnemer. Ook worden binnenplanse vrijstellingen van een bestemmingsplan – een bevoegdheid van het college – alleen nog maar verleend via het piepsysteem waarin u als raad het laatste woord heeft. En met het voorontwerpbestemmingsplan krimpfolie beschermen we sinds juni de beeldbepalende woningvoorraad tegen ongebreidelde uitbouwen en optoppingen.

Op deze wijze hebben we nieuwe kaders en werkprocessen geschapen waarmee we de verantwoordelijkheid voor een zorgvuldig overleg met bewoners en belanghebbenden daar leggen waar hij in eerste instantie hoort: bij de initiatiefnemer. Het voorkomt dat we als lokale overheid in oneigenlijke discussies verzeild raken met onze bewoners of met u als raad om bouwplannen van derden te verdedigen. Want gemeenten bouwen zelf nog steeds geen woningen.

Draagvlak

In het kader van The Next City is het interessant om met uw raad van gedachten te wisselen over de vraag of deze koerswijziging voldoende bescherming biedt aan bewoners in de bestaande, bebouwde omgeving. Het kwam in het verleden vaak voor dat omwonenden zich overvallen voelden door een bouwplan of initiatief in hun leefomgeving, binnen of buiten de kaders van een bestemmingsplan. Door middel van het Omgevingsalert – een app waarop actuele vergunningaanvragen te zien zijn – kunnen omwonenden zich inmiddels actief informeren over veranderingen in hun omgeving. Maar ook dan is draagvlak geen garantie.

In de kern stellen wij ons de vraag in hoeverre het algemeen belang gaat boven het belang van een individuele inwoner of het individuele woongenot? Onze planschadeverordening voorziet in de behoefte aan compensatie als er planologisch iets wijzigt en mensen als gevolg daarvan in hun mogelijkheden worden beperkt. Ook dat is een vorm van bescherming, een vangnet zo u wilt, voor het geval stedelijke ontwikkelingen ongewenst blijken. Omgekeerd is het van belang om ons de vraag te stellen of de zorg voor nieuwkomers, voor woningzoekenden in een stad en het belang van een divers, stedelijk woonmilieu niet even zwaar zou moeten worden gewogen als het belang van een ‘zittende’ omwonende.

Met de Next City hebben we de kans om meer evenwicht te brengen in deze spagaat. Want de overheid is niet de exclusieve hoeder van de reeds gevestigde orde. We staan ook voor het huisvesten van nieuwkomers, starters, buitenlandse studenten en woningzoekenden op een passende manier.

Belangenafweging

Groningen heeft een sterke traditie van gelaagde bouw en gestage groei. Meer dan zestig procent van onze woningvoorraad is gestapeld. De scherpe kantjes in het publieke debat over jongerenhuisvesting zijn gelukkig verdwenen. We zien met terugwerkende kracht dat elke nieuw gebouwde grootschalige voorziening zorgvuldig is ingepast in zijn omgeving en nagenoeg geen overlast veroorzaakt. Maar de waardering voor deze geslaagde bouwplannen steekt schril af tegen de reuring en negatieve beeldvorming die ze vooraf vaak veroorzaken. Wij zijn benieuwd hoe uw raad deze belangenafweging vorm wil geven en wat voor u het zwaarste weegt. De Omgevingsvisie moet nog worden gemaakt. The Next City is het startschot voor de publieke discussie over onze toekomst en de opgaven en keuzes waar we voor staan. Ons college worstelt met de vraag hoe we de participatie van bewoners kunnen vormgeven. We zijn benieuwd naar uw ideeën en suggesties en willen daarover graag met u de discussie starten.

Wat ons betreft gaat het om de volgende zaken.

- o Valt de wijze waarop we onze afweging maken tussen de belangen van direct omwonenden en het stedelijk belang te verbeteren. Hoe zouden we dat kunnen doen? Leggen we de afweging voldoende duidelijk aan u voor?
- o Wat kunnen we concreet verbeteren aan onze werkwijze/rol als het initiatief van een ontwikkeling bij een ontwikkelaar ligt.
- o Hoe ziet u uw rol in de diverse participatietrajecten. Wilt u anders betrokken/geïnformeerd worden bij ontwikkelingen?

Suggesties voor een vervolg

Daarnaast willen we met bewoners in gesprek over de vraag over hoe we het beter kunnen doen. Zo kunnen we de insprekers van de laatste jaren vragen wat hen zou helpen om de volgende keer niet meer te hoeven inspreken. Dit zou kunnen in de vorm van een open gesprek tussen insprekers, raadsleden, wethouder en ambtenaren. Wat we ook zouden kunnen doen is een heel goed voorbeeld vergelijken met een ontwikkeling waarbij het heel slecht is gegaan. We zijn vooral benieuwd naar de vraag of uw raad van beide situaties een voorbeeld kunt noemen en kunt aangeven welke onderdelen zouden kunnen worden uitgewerkt tot een nieuwe aanpak. Maar we vragen uw raad daarnaast aan te geven wat er aan schort in de huidige werkwijze en praktijk. Vervolgens kunnen wij met uw input een rondetafelgesprek met omwonenden organiseren waarbij deze keer ook initiatiefnemers en ontwikkelaars worden uitgenodigd. Een derde suggestie is dat we in andere domeinen dan ruimtelijke ordening en stadsontwikkeling op zoek gaan naar goede voorbeelden van bewonersbetrokkenheid. Ook hier zijn we benieuwd naar uw suggesties en inspirerende voorbeelden die geschikt zijn om mee te nemen in het vervolg. Overigens hoeft u zich hierbij niet te beperken tot Groningen, wellicht kent u ook sprekende voorbeelden uit andere gemeenten.

Tot slot, uw raad heeft een klankbordgroep voor de Omgevingsvisie Next City. We kunnen ons voorstellen dat u deze groep een actieve rol geeft bij de verdere vormgeving van dit vraagstuk en dat er meerdere fracties zijn die hier aan deel willen nemen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink

ChristenUnie

STADSPARTIJ
Voor alle Stadlers!

reg.nr. 500 00 75
Ingek. 11 JUL 2016
class. -L 07 51
te beh. door. SR
kopie gez. aan.

RBW
M24

Next City; een nieuw kader voor het betrekken van omwonenden

De gemeenteraad van Groningen, in vergadering bijeen op woensdag 6 juli 2016 besprekende de Voorjaarsbrief 2016,

Constateerende dat:

- het college constateert dat: "er een nieuw samenspel nodig is tussen overheid, markt en samenleving";
- het college stelt dat: "de legitimatie voor veel grootschalige ingrepen ontstaat op het niveau van de straat";
- in het kader van NEXT CITY vijf opgaven zijn geformuleerd waaronder: 'faciliteren groei van de stad', 'de stad leefbaar en aantrekkelijk voor alle inwoners' en 'iedereen helpt mee in de stad';
- de komende zomer gewerkt zal worden aan de omgevingsvisie en dat daarvoor via "Hoe zie jij stad" ook nadrukkelijk de discussie met de inwoners wordt opgezocht.

Overwegende dat:

- participatie en inspraak van inwoners, omwonenden en belanghebbenden middelen zijn, om de kwaliteit van besluiten te vergroten en draagvlak te verbreden;
- de gemeente vaak in een vroegtijdig stadium in overleg treedt met initiatiefnemers (projectontwikkelaars) en bewoners daarom het gevoel hebben in het proces bij voorbaat op achterstand te staan.

aangenomen
39

Verzoekt het college:

- Bij de uitwerking van de omgevingsvisie NEXT CITY en de activiteiten in het kader van "Hoe zie jij stad" in gesprek te gaan met raad en stad over hoe omwonenden beter betrokken kunnen worden bij ruimtelijke planontwikkelingen in hun leefomgeving;
- In de nieuwe omgevingsvisie NEXT CITY een kader op te stellen voor het betrekken van de omwonenden bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen in hun directe leefomgeving.

En gaat over tot de orde van de dag.

Herman Pieter Ubbens

CDA

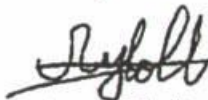

Inge Jongman

ChristenUnie

Berndt Benjamins

D66

Amrut Sijbolts

Stadspartij

Mechteld van Duin

SP

